

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/70/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120010180
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Ľupták, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6120010180.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Ľuptáka, PhD. a sudcov JUDr. Jozefa Mikluša a JUDr. Ľubomíra Bušika, PhD., v trestnej veci obžalovanej N. Q., za prečin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Tr. zák. a prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák., na verejnom zasadnutí dňa 17. decembra 2020, o odvolaní okresného prokurátora v Banskej Bystrici a poškodenej strany, proti rozsudku samosudcu Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/19/2020 zo dňa 07.08.2020 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora **z a m i e t a**.
Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie poškodenej strany G. poisťovne, pobočka H. H., **sa z a m i e t a**, lebo bolo podané neoprávnenou osobou.

odôvodnenie:

Rozsudkom samosudcu Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. 1T/19/2020 zo dňa 07.08.2020 bola obžalovaná N. Q. podľa 285 písm. b) Tr. por. oslobodená spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici zo dňa 28.02.2020 sp.zn. 3 Pv 117/19/6601-33 pre prečin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Tr. zák. a prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák., ktorých sa mala dopustiť na tom skutkovom základe, že ako konateľka obchodnej spoločnosti R. club, s.r.o. so sídlom vo Zvolene, G. XX, IČO: 43 816 118, si neplnila povinnosti obchodnej spoločnosti voči G. poisťovni vyplývajúce jej zo Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov tým, že zadržala na účet určeného príjemcu, a to Sociálnej poisťovne, pobočka H. H., Y. XX, za obdobie mesiacov október a november 2018 neodviedla poistné na sociálne poistenie za zamestnancov uvedenej obchodnej spoločnosti, ktoré zrazila z ich hrubej mesačnej mzdy v sume 1 044,11 Eur a súčasne za obdobie mesiacov október 2018 a november 2018 nezaplatila za uvedenú obchodnú spoločnosť ako zamestnávateľa poistné do G. poisťovne, pobočka H. H. v sume 3 078,- Eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená Sociálna poisťovňa, pobočka H. H., odkázaná so svojím nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Svoje rozhodnutie o oslobodení obžalovanej spod obžaloby prvostupňový súd zdôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané naplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty žalovaného prečinu neodvedenie dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona. Obžalobe sa nepodarilo preukázať, že obžalovaná konala úmyselne, teda, že chcela porušujúc ustanovenia o zákonnej povinnosti vo vzťahu k poistným odvodom zrazené poistné na sociálne poistenie (v konaní nebola bez pochybností preukázaná ani skutočnosť, že k zrazeniu poistného na sociálne poistenie došlo neodviesť Sociálnej poisťovni, prípadne, že vedela, že neodvedením zrazeného poistného môže dôjsť k porušeniu zákonnej povinnosti, a pre prípad, že túto zákonnú povinnosť poruší, bola s tým uzročená. Subjektívna stránka sa musí vzťahovať na všetky znaky objektívnej stránky skutkovej podstaty tohto

prečinu, čo okrem iného znamená, že obžalovaná musela vedieť, že má k dispozícii peňažné prostriedky na splnenie si odvodovej povinnosti, a i napriek tomu nekonala ako jej ukladá zákon. Obžaloba vychádzala výlučne zo záverov znaleckého posudku znalkyne V.. G., ktorá postupovala pri vypracovaní znaleckého posudku podľa zákona o účtovníctve vychádzajúc z obmedzených, či nedostatočných podkladov, keďže obžalovaná ako konateľka obchodnej spoločnosti R. club, s.r.o. nevedla riadne svoje účtovníctva, resp. ho nevedla vôbec. Znalecký posudok obhajoba v rámci dokazovania spochybnila najmä vlastným odborným vyjadrením vypracovaným znalkyňou V.. H.. Súd po vyhodnotení znaleckého posudku, odborného vyjadrenia a výpovede znalkyne V.. G. dospel k záveru, že nie je možné spoľahlivo preukázať, že obžalovaná v rozhodnom období (október a november 2018) mala dostatok finančných prostriedkov na zrazenie a odvedenie poistného na sociálne poistenie. Nielen to, obžalovaná, i keď v rozpore so zákonom o účtovníctve, podstatnú časť záväzkov spoločnosti R. club s.r.o. platila z vlastných peňažných prostriedkov, čo vyplynulo z jej výpovede, ako aj z odborného vyjadrenia, keď V.. H. zahrnula do odborného vyjadrenia aj doklady, ktoré formálne nespĺňali všetky parametre účtovného dokladu. Podľa právnych teoretikov nemôže bez naplnenia ďalších okolností ísť o trestný čin ... v prípade, že je porušená určitá formálna povinnosť stanovená zákonom (napr. náležitosť účtovného dokladu), ktorá spôsobí napr. neuznanie určitého výdavku ako oprávneného výdavku (H., E., Q., J., Y., J., F., J. a kol. U. zákon. Osobitná časť. Komentár. II. diel. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2011). Z vykonaného dokazovania následne vznikla pochybnosť, či finančný zostatok na pokladni vypočítaný znalkyňou V.. G. v znaleckom posudku, predstavoval skutočný stav pokladne ku dňu splatnosti poistného na sociálne poistenie. Vzniknuté pochybnosti sa následne premietli, aj do pochybností o tom, či obžalovaná vedomá si, koľko vlastných finančných prostriedkov použila na chod spoločnosti R. club s.r.o., a teda v akej finančnej kondícii spoločnosť je, chcela porušiť, prípadne bola uzrozumená s tým, že poruší svoju zákonnú povinnosť zaplatiť splatné poistné. Nemožno opomenúť, že pre trestnú zodpovednosť za prečin podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona sa vyžaduje aj motív páchatela. Vzhľadom na to, že motív je osobitne vyjadrený v závere skutkovej podstaty tohto trestného činu, je nevyhnutné, aby konanie obžalovanej „v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech“ bolo vyjadrené v skutkovej vete obžaloby (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Tdo/85/2017 z 26.04.2018), čo v tomto prípade naplnené nebolo.

Vo vzťahu k naplneniu skutkovej podstaty prečinu nezaplatenie dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona z vykonaného dokazovania vyvstali rovnaké pochybnosti, ako vo vzťahu k prečinu neodvedenie dane a poistného podľa § 277 ods. 1 Trestného zákona. Z vykonaného dokazovania nebolo spoľahlivo, bez akýchkoľvek pochybností, preukázané, že obžalovaná mala dostatok finančných prostriedkov na zaplatenie poistného za mesiace október a november 2018, a že úmyselne splatné poistné nezaplatila.

Z horeuvedených dôvodov potom samosudca sumarizoval, že vzhľadom na vzniknuté pochybnosti, ktoré nebolo možné odstrániť ďalším dokazovaním, keďže účtovníctvo spoločnosti R. club, s.r.o. nebolo vedené v súlade so zákonom o účtovníctve. Znalecký posudok a odborné vyjadrenie vychádzali z iných podkladov, súd dospel k záveru, že vzniknuté pochybnosti nie je odstrániť ani výsluchom V.. H.. Výsluch V.. H. by nebol spôsobilý odstrániť vzniknuté pochybnosti o úmysle obžalovanej spáchať žalované trestné činy, preto návrh na vykonanie tohto dôkazu zamietol a zároveň z vykonaného dokazovania mal za to, že nebolo preukázané naplnenie všetkých zákonných znakov žalovaných trestných činov. Z tohto dôvodu, že neboli naplnené všetky zákonné znaky skutkových podstát žalovaných trestných činov, nebolo možné v žalobe opísaný skutok označiť ako trestný čin, a preto súd obžalovanú oslobodil spod obžaloby prokurátora.

Proti tomuto rozsudku bezprostredne po jeho vyhlásení podal odvolanie okresný prokurátor do zápisnice z hlavného pojednávania, ako aj poškodená vo veci výroku o náhrade škody, pričom obžalovaná a jej obhajca prehlásili, že sa vzdávajú práva podať odvolanie voči vyhlásenému rozsudku.

V písomných dôvodoch odvolania okresný prokurátor uviedol, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a správne zistil skutkový stav, avšak tento nesprávne právne posúdil. Mal za to, že obžalovaná sama na hlavnom pojednávaní priznala, že v rozhodnom období, za ktoré na ňu bola podaná obžaloba, kedy si mala plniť odvodovú povinnosť, disponovala potrebnými finančnými prostriedkami, avšak tieto používala na úhradu platieb v obchodnom styku. Zo znaleckého posudku č. 14/2019 podľa jeho názoru vyplýva, že obžalovaná v mesiacoch október a november 2018, kedy mala povinnosť splniť svoju odvodovú povinnosť, disponovala finančnými prostriedkami, ktoré vybrala z pokladne v sume 3.080,- Eur, 2.400,- Eur, 5.955,- Eur a 4.400,- Eur, pričom tieto finančné prostriedky použila na úhradu spoločnostiam Q. C., s.r.o. a C. X., s.r.o. Zároveň uviedol, že na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu nezaplatenia dane podľa § 278 Tr. zák. sa nevyžaduje úmysel zadovážiť si prospech ako v tomto prípade trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 Tr. zák. Obžalovaná

disponovala finančnými prostriedkami, z ktorých mohla uhradiť odvodovú povinnosť, avšak tieto na tento účel nepoužila, čiže sa dopustila minimálne trestného činu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 Tr. zák. Okresný prokurátor považoval za potrebné dodať, že spoločnosť C. X., s.r.o., ktorej uhradila sumu, kedy bola povinná splniť si svoju odvodovú povinnosť voči sociálnej poisťovni, je spoločnosťou, ktorej 7 rokov vykonávala funkciu konateľky a bola takisto registrovaná ako jej zamestnanec. Obranu obžalovanej o tom, že do spoločnosti vložila vlastné finančné prostriedky, považoval pre trestnoprávne posúdenie jej konania za irelevantné.

Poškodená vo svojich písomných dôvodoch odvolania uviedla, že podľa jej názoru bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaná úmyselne splatné poistné nezaplatila a teda boli naplnené všetky zákonné znaky skutkových podstát žalovaných trestných činov. Zároveň uviedla, že výška škody spôsobená G. poisťovni, pobočka H. H., podľa podkladov poskytnutých v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní, predstavovala na neodvedenom poistnom za zamestnancov výšku 1.004,11 Eur a na nezaplatenom poistnom za zamestnávateľa za rovnaké obdobie výšku 3.078,- Eur, teda spolu 4.082,11 Eur a táto zostala nezmenená a bola jednoznačne preukázaná a nespochybnená.

Obhajca obžalovanej vo svojom vyjadrení k odvolaniu okresného prokurátora uviedol, že okresná prokuratúra z nejakého dôvodu opomenula uviesť časové intervaly k jednotlivým ňou uvedeným úhradám, a to v porovnaní so splatnosťou poistného. Podľa jeho názoru uvedené výbery boli vykonané ešte pred splatnosťou poistného za rozhodné obdobie október a november 2018 tak, ako bolo uvedené v obžalobe. Je toho názoru, že v prípade, ak by podnikateľské subjekty neuhradili vystavené faktúry od svojich dodávateľov, nenadobúdali by tovar, ktorý by následne nemohli predávať svojim odberateľom, ktorí by zaň platili a tým pádom by nedosahovali zisk, čo by v danom prípade znamenalo, že by nevykonávali podnikateľskú činnosť - podnikanie. Takýmto konaním by obchodná spoločnosť nedosahovala zisk a z neho by následne nemohla platiť svoje záväzky, či už voči ostatným podnikateľským subjektom alebo štátu, a to vo forme daní, odvodov a poistného. Vo vzťahu k tvrdeným skutočnostiam, že obžalovaná bola 7 rokov konateľkou spoločnosti C. X., s.r.o. uviedol, že touto bola podľa výpisu z obchodného registra v období od 27.08.2005 do 10.10.2012. Trestná činnosť, ktorá jej bola kladená za vinu, sa však datuje k obdobiu 10.11.2018, čo v danom prípade predstavuje viac ako 6 ročný odstup od času, kedy bola konateľkou v uvedenej spoločnosti.

Na verejnom zasadnutí intervenujúci krajský prokurátor sa v plnom rozsahu pridrižoval písomných dôvodov odvolania s tým, že navrhol tomuto odvolaniu vyhovieť. Zároveň splnomocnenkyňa poškodenej strany sa takisto pridrižala písomných dôvodov odvolania a žiadala, aby bola obžalovaná zaviazaná k náhrade škody tak, ako bolo uvedené. Naproti tomu obhajca obžalovanej v plnom rozsahu zotrval na svojom vyjadrení k odvolaniu, ktoré bolo podané v písomnej forme a navrhol odvolanie okresného prokurátora ako aj poškodenej strany ako nedôvodné zamietnuť.

Na základe podaných odvolaní Krajský súd v Banskej Bystrici v zmysle ust. § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu, ktoré mu predchádzalo. Po postupe v zmysle citovaného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora nie je dôvodné a odvolanie poškodenej strany bolo podané ňou ako neoprávnenou osobou.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici sa prvostupňový súd citovaným ustanovením Trestného poriadku dôsledne riadil. Z ustálenej rozhodovacej praxe súdov vyplýva, že skutočnosť, ak sa odvolateľ nestotožnil so skutkovými a právnymi názormi súdu prvého stupňa, nemôže sama o sebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrážnosti záverov vyslovených v rozsudku, pokiaľ skutkové závery prvostupňového súdu sú založené na vnútornom presvedčení, ktoré bolo získané po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu a boli vyvedené na podklade úplne zisteného skutkového stavu veci v kontradiktórnom konaní.

Úvahám prvostupňového súdu nemožno vytýkať nedôslednosť alebo vnútorné rozpory. Okresný prokurátor v písomných dôvodoch svojho odvolania namietol výlučne hodnotenie dôkazov a v rámci svojho návrhu nežiadal vykonanie ďalších dôkazov. Zároveň podľa názoru krajského súdu vo svojom odvolaní len účelovo konštatoval jednotlivé dôkazy, a to len čiastočne, pričom neprihliadal na ďalšie skutočnosti, a to najmä ich časovú súslednosť.

Krajský súd preto konštatuje, že v zmysle základných zásad kontradiktórneho procesu a rovnosti strán nesmie byť súd pomocníkom obžaloby, ale iba nestranným arbitrom v spore medzi žalobcom a obhajobou, kde práve prokurátor je zaťažený povinnosťou uniesť dôkazné bremeno na takej úrovni,

aby nevznikali pochybnosti o skutkovom stave, resp. o správnom právnom vyhodnotení jednotlivých dôkazov. V danom prípade nebolo povinnosťou obžalovanej dokazovať svoju nevinu, ale práve naopak, cez zásadu prezumpcie nevinu sa vyžaduje, aby sám štát, ktorý nesie v trestnom konaní dôkazné bremeno, nevyhnutne bez akýchkoľvek pochybností dokázal jej vinu. V prípade, ak z dôkaznej situácie nevyplýva naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty žalovaných trestných činov, je povinnosťou žalobcu, aby svoje tvrdenie preukázal ďalšími dôkazmi a v prípade, ak sa tento dostane do dôkaznej núdze, táto nemôže byť pričítaná na vrub viny obžalovanej.

Vzhľadom na tieto skutočnosti má krajský súd rovnako ako prvostupňový súd názor, že v danom prípade nebolo žalobou preukázané, že by obžalovaná v čase splatnosti poistného disponovala dostatočnými finančnými prostriedkami na uhradenie svojich záväzkov. Zároveň, že by úhrady, ktoré vykonala pred splatnosťou týchto záväzkov voči sociálnej poisťovni, boli po subjektívnej stránke konaním, naplňujúcim znak skutkovej podstaty žalovaného prečinu nedovedenia dane a poistného podľa § 270 ods. 1, resp. prečinu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Tr. zák. Z tohto dôvodu má krajský súd za to, že oslobodenie spod obžaloby bolo zo strany prvostupňového súdu dôvodné, a preto odvolanie okresného prokurátora považuje krajský súd v danom prípade za nedôvodné.

Vzhľadom na znenie § 307 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zrejmé, že v danom prípade poškodený môže napadnúť len nesprávnosť výroku o náhrade škody. V tomto prípade trestný súd nerozhodoval o náhrade škody, ale s nárokom na náhradu škody odkázal poškodenú stranu na civilný proces. Z tohto dôvodu mal krajský súd za to, že podľa § 316 ods. 1 Tr. por. poškodená strana nebola oprávnená podať odvolanie voči tomuto výroku.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.